

1 Feministisk utenrikspolitikk

2 Arbeiderpartiet har programfestet at verdier som likestilling, feminisme og universelle
3 rettigheter fortsatt skal være en prioritert oppgave i utenrikspolitikken. Da må vi vise det.
4 Kvinners rettigheter er under press på mange områder, og utviklingen går i feil retning i
5 mange land. På avgjørende utenrikspolitiske spørsmål er kvinner som regel overrepresentert
6 som ofre, men er underrepresentert i de posisjoner som gir frihet, makt og innflytelse. Denne
7 systematiske skjevheten er urettferdig, og den reduserer og begrenser mulighetene til å løse
8 de store utfordringene verden står overfor i dag.

9
10 I dag har andre land tatt lederskapet på internasjonal likestilling. Norge må tydeligere vise sin
11 støtte til disse landene, som er forkjempere for likestilling og menneskerettigheter. Sverige
12 og Canada er to av verdens land som fører en feministisk utenriks- og utviklingspolitikk, og
13 Oslo Arbeiderparti mener at Norge bør følge etter, og ha en tydelig feministisk stemme i
14 utenrikspolitikken.

15
16 Styrking av kvinners økonomiske stilling er en verdi i seg selv, men det er også
17 samfunnsøkonomisk lønnsomt, fordi det bidrar til skatteinntekter, økonomisk vekst og
18 fattigdomsbekjempelse. Mange kvinner møter hindringer for deltakelse i næringsvirksomhet
19 og på arbeidsmarkedet generelt, og er i overtall av dem som arbeider under svært dårlige og
20 ofte uakseptable forhold. Norge må i samarbeid med andre land sikre at kvinner har like
21 rettigheter som menn, også i arbeidslivet.

22
23 De fattigste landene i verden har gjerne også de mest kvinneundertrykkende lovene og
24 kulturene, viser undersøkelser. Dette er land som systematisk diskriminerer jenters og
25 kvinners rett til skolegang, til å få helsehjelp, til å slippe å gifte seg som barn, til å slippe å bli
26 utsatt for kjønnslemlestelse. Norge har allerede krav til likestilling og menneskerettigheter
27 som tverrgående tema i bistanden. Mye gjøres også, særlig via bistandsorganisasjoner og
28 sivilsamfunnsorganisasjoner som mottar støtte, men samtidig går mange land i feil retning.
29 Kravene til likestilling må styrkes slik at det får konsekvenser hvis mottakere – særlig i stat-til-
30 stat-samarbeid – ignorerer eller trenerer dette kravet.

31
32 Oslo Arbeiderpartiet mener at likestilling mellom kjønnene må være et grunnleggende
33 premiss for utøvelse av utenrikspolitikk. Målet med å føre en feministisk utenrikspolitikk
34 bør være å bidra til likestilling og alle kvinner og jenters fulle glede av menneskerettigheter.

35
36 Oslo Arbeiderparti mener Norge mister sin troverdighet som global aktør for likestilling hvis vi
37 ikke inntar en tydeligere stemme for kvinners rettigheter. Taushet er aksept for fortsatt
38 undertrykking. Vår tydelighet kan ikke være avhengig av økonomiske interesser som Norge
39 eventuelt måtte ha. Arbeiderpartiet på Stortinget må som ansvarlig opposisjon være tydelig
40 på dette spørsmålet.

41 42 Oslo Arbeiderparti vil at:

- 43
- 44 • Norge skal føre en tydelig og aktiv feministisk utenriks- og utviklingspolitikk, som skal
- 45 bygge på et systematisk likestillingsperspektiv, med detaljerte handlingsplaner for
- 46 hvordan politikken skal gjennomføres
- 47 • Norsk bistand skal fremme likestilling og kvinnerettigheter - bistandsmottakere må
- 48 vise at de innfrir på disse rettighetene for å få støtte.
- 49 • Norge skal være en pådriver og bidra til kvinners politiske deltakelse i andre land
- 50 • Norske skal være en pådriver og bidra til økt kvinnelig representasjon i ulike
- 51 internasjonale organer og institusjoner
- 52 • Norge skal være en pådriver og bidra til økt deltakelse av kvinner i fredsprosesser

- 53 • Norge skal sikre inkluderende og rettferdig kvalitetsutdanning for alle jenter og gutter
- 54 • Norge skal fremme jenters og kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter
- 55 • Norge skal arbeide for å styrke kvinners situasjon og stilling i næringslivet, også i
- 56 primærnæringene som jordbruk, skogbruk og fiskeri

57 En ny raus og human flyktningepolitikk

58 Oslo Arbeiderparti oppfordrer til at Arbeiderpartiet sentralt utvikler en
59 ny flyktningepolitikk basert på raushet og humanitet, rettferdighet og solidaritet.

60

61 **Oslo Arbeiderparti vil at:**

62

63 • reglene for arbeidstillatelse endres slik at asylsøkere og ikke-returnerbare søkere gis
64 anledning til å arbeide og til å ta utdanning.

65 • Flyktninger uten grunnskole skal få anledning til å gjennomføre dette med økonomisk
66 støtte til livsopphold.

67 • introduksjonsordningen må endres slik at flere kommer seg i arbeid eller utdanning
68 etter endt introduksjonskurs.

69 • norske myndigheter gjør det enklere og rimeligere å få godkjent utdanning fra andre
70 land

71 • rimelighetsvilkår for returer til hjemlandet må gjeninnføres. Sårbarhetskriterier viser
72 seg å ikke sikre at vi unngår å sende sårbare mennesker til internflukt i krigsherjete
73 og terrorutsatte land

74 • arbeidet for å få flere kvoteflyktninger til Norge må fortsette. Det årlige antallet må
75 tilpasses antallet asylsøkere som ankommer.

76 • Norge må tilby å motta en forholdsmessig andel flyktninger som har kommet til land i
77 Sør-Europa.

78 • ordningen med å kunne gi opphold på humanitært grunnlag for barn som ankom
79 landet før fylte 17 år må gjeninnføres.

80 • "Oktoberbarna" må gis mulighet til å få søknadene sine behandlet på nytt, i tråd med
81 intensjonen og forutsetningen bak stortingets vedtak av 14.11.2017. Arbeiderpartiet
82 må sørge for at regjeringens innskrenkende tolkning av flertallsvedtaket blir avvist.

83

84 **Israel må anerkjenne norske statsborgere uavhengig**
85 **av tidligere opprinnelsesland**

86 Norge må protestere mot Israels nye regler for innreise til Gaza og Vestbredden for
87 utenlandske borgere som har eller har hatt palestinsk ID, ble født på Vestbredden eller Gaza,
88 har foreldre eller besteforeldre som ble født eller har bodd på Vestbredden eller Gaza.

89
90 Utenriksdepartementet har sendt ut en pressemelding hvor de informerer om at
91 israelske myndigheter har egne regler for innreise til Gaza og Vestbredden for utenlandske
92 borgere som har eller har hatt palestinsk ID, ble født på Vestbredden eller Gaza, har foreldre
93 eller besteforeldre som ble født eller har bodd på Vestbredden eller Gaza. Disse vil av
94 israelske myndigheter bli ansett som palestinske borgere.

95
96 Videre står det i pressemeldingen: «Personer som av israelske myndigheter anses for å
97 være palestinske må regne med å måtte reise inn til og ut av Israel og Palestina på
98 palestinsk pass/ID-papirer. I flere tilfeller har norske borgere med palestinsk bakgrunn som
99 ikke har palestinsk pass eller palestinsk ID-kort blitt nektet inn- og utreise fra Israel og
100 Palestina.

101
102 Innehavere av palestinsk ID, og personer som anses å ha krav på palestinsk ID på grunn av
103 sitt opphav, vil være underlagt palestinsk lov under opphold i Palestina, så vel som israelske
104 lover, regler og prosedyrer som gjelder for palestinske borgere av Vestbredden og Gaza,
105 uavhengig av deres norske statsborgerskap.»

106
107 Oslo Arbeiderparti mener at Norge må protestere mot denne nye praksisen. Statsborgere
108 med norske pass bør kunne reise som norske statsborgere, uten å måtte vise ID-papirer som
109 viser nasjonalitet i tre slektsledd.
110

111 **Seksualundervisning for seinankomne elever –**
112 **hvordan sette grenser for seg selv og akseptere**
113 **andres**

114 I følge læreplanen på ungdomsskolen skal elevene få samlivsundervisning i tre fag og på tre
115 forskjellige årstrinn fra 4. trinn, 7.trinn og 10. trinn og det er skolen som bestemmer hvordan
116 dette skal gjennomføres.

117
118 Men det er ikke alle ungdommer som får denne opplæringsmuligheten. Ungdommer som
119 kommer til Norge og er mellom 16 -21 åringer er for voksne til vanlig ordinær
120 grunnskoleopplæring og for unge til voksenopplæring. Disse ungdommene går i
121 innføringsklasser hvor de lærer språket først i ett år, deretter begynner de på grunnskole
122 for voksne.

123
124 Utfordringene denne elevgruppen møter, kan ikke uten videre sammenlignes med
125 utfordringene andre elever møter. Ofte er de ungdommer med lite eller ingen skolebakgrunn,
126 med kort botid i Norge, manglende kunnskap om norsk språk og kultur, uten familie eller
127 annet sosialt nettverk, og med krigstraumer. Mange av disse elevene er enslige mindreårige
128 flyktninger og flere av de kommer fra patriarkalske kulturer. Dette er risikofaktorer som har
129 stor innvirkning på deres psykiske helse og deres skolehverdag. Dermed er det viktig med
130 tidlig orientering og forebygging om vold og voldtekt og uønsket svangerskap.

131
132 Det er viktig at spesielt gutter lærer å kjenne andres grenser og lærer hva som er greit og
133 ikke greit. Det er i hovedsak gutter som begår overgrep og utsetter andre for seksuell
134 trakassering, det kan tyde på at gutter har uklar forståelse av hva som er greit og hva som
135 ikke er greit. Jenter må også lære å være tydelige på egne grenser.
136 Oslo Arbeiderparti vil at denne elevgruppen skal få seksualundervisning som alle andre
137 elever. Denne undervisningen må bli en del av deres læreplan.

138 **ICDP som en del av voksenopplæringen –**
139 **dyktiggjøring av foreldrerollen**

140 I flere kulturer er vold en del av oppdragelsen. Mange foreldre viderefører denne tradisjonen
141 uten at de klar over at det er forbudt å slå barn i Norge. Andre har blitt informert om forbudet
142 uten å ha blitt introdusert for alternative løsninger. De fleste foreldre ønsker det beste for sine
143 barn, men ofte mangler de verktøy som de kan bruke når det er konflikt i hjemmet og som
144 kan styrke deres foreldrerolle. Barnevernet kommer inn i bildet når det har gått galt og
145 skaden har skjedd. Vi trenger lavterskeltilbud som vil bidra til at foreldrene kan lykkes med
146 sitt foreldreansvar.

147
148 International Child Development Program (ICDP) er et flott tiltak som kan bidra dette. Det
149 trykker foreldrerollen, styrker omsorgsansvaret og samtidig dyktiggjør foreldrene. ICDP
150 kjøres ad-hock i regi av bydeler, noen ganger med frivillige organisasjoner eller andre
151 offentlige instanser. Oslo Arbeiderparti mener at foreldrekurs som ICDP bør blir en del av
152 voksenopplæringen slik at de voksne som allerede er der får den undervisningen og
153 veiledningen de trenger.

154

155 **Opphev forbudet mot frysing av egg for friske** 156 **kvinner**

157 Kvinner har en kortere reproduktiv periode enn menn. Fra tiden rundt fylte 32 år reduseres
158 kvinnens fruktbarhet gradvis. Denne prosessen akselerer fra 37 års alder, og kvinner er ofte
159 ikke fertile etter fylte 45 år. Dersom en kvinne i 40 årene får innsatt unge, friske egg anses
160 suksessraten ved assistert befruktning å være høyere enn hvis hun bruker egne, ferske
161 egg.

162
163 Bioteknologiloven regulerer at kun kvinner med medisinsk indikasjon får mulighet til å fryse
164 sine friske egg i Norge. Evaluering av bioteknologiloven (Meld. St. 39 (2016-2017) skal
165 debatteres i Stortinget 15. mai 2018. Bioteknologirådet kommer med to argument for
166 forbudet. Ingen av dem holder mål.

167
168 For det første sier de at tilbudet kan bidra til en uønsket teknologisering av biologiske
169 prosesser, og at graviditet i større grad blir sett på som noe som kan tilpasses, utsettes og
170 nedprioriteres. Frysing er ikke en større teknologisering av biologiske prosesser enn
171 prevensjon. Muligheten til å kunne kontrollere egen reproduksjon er historiens mest
172 frigjørende utslag av teknologiutvikling for kvinner. Staten bør ikke frarøve norske kvinner
173 denne valgmuligheten. Det er en unødvendig innskrenkning vi må få slutt på snarest.

174
175 For det andre hevder Bioteknologirådet at kvinner kan utsettes fra press fra arbeidsgiver om
176 å utsette graviditet dersom et slikt tilbud foreligger. Norske yrkesaktive kvinner er privilegerte
177 med et sett av lover og regler som sikrer deres rettigheter. Norske arbeidsgivere strekker seg
178 langt i å tilrettelegge for fødselspermisjon. Unntakene er sikkert å finne, men disse bør ikke
179 legge premissene for å forby en teknologi som kan forlenge kvinners fertile periode.

180
181 Seks av 15 medlemmer i Bioteknologirådet mener at lagring bør tillates for alle kvinner som
182 en brukerfinansiert tjeneste. Disse medlemmene ser ingen tungtveiende argumenter mot at
183 slik lagring skal være tillatt for egen kostnad, men understreker at det bør innføres en
184 absolutt øvre aldersgrense for assistert befruktning med frysede egg. Helsedirektoratet
185 opplyser at det ikke er påvist problemer etter befruktning av opptinte egg. Tilbud om
186 nedfrysning av egg/eggstokkvev på ikke-medisinsk grunnlag finnes i en rekke andre
187 europeiske land, som Sverige, Finland, Storbritannia, Italia, Nederland og Spania.

188 189 **Kvinnenettverket i Oslo Arbeiderparti vil at:**

- 190
191
- 192 • Ikke-medisinsk begrunnet lagring av ubefruktede egg blir tillat i Norge
 - 193 • Tilbud om ikke-medisinsk begrunnet lagring av ubefruktede egg bør være en fullt ut
194 brukerfinansiert tjeneste med øvre aldersgrense, og skal ikke være en del av det
ordinære offentlige helsetilbudet.

195 **Behandling av varslingsaker vedrørende seksuell**
196 **trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet**

197 #metoo kampanjen og ikke minst avsløringene flere politiske partier og ungdoms-
198 organisasjoner, betinger en helt ny og trygg varslingsordning og en radikal kulturendring i
199 Arbeiderpartiet. Likestillingspartiet fremfor noe, bør gå foran med et godt eksempel når det
200 gjelder så vel vedtektsfesting av et totalforbud mot uønsket seksuell oppmerksomhet, slik
201 den er definert i Lov om likestilling og det tryggeste varslervernet.

202
203 Det vil ta tid å endre en festkultur, og en kultur der personer med maktposisjoner, kan utnytte
204 sin stilling, særlig der det er asymmetri i forhold til makt og alder, uten at noen reagerer. Det
205 har vært og vil også fortsatt være ofrene som må ta belastningen med å si fra og varsle. Det
206 vil si den muligheten må gjøres enklest mulig for dem. Voksne mennesker med tillitsverv i
207 partiet må også ta et langt større ansvar for å hindre og å si fra om episoder og generelt
208 dårlig oppførsel. Varslere skal alltid bli tatt på alvor, men det å forhindre at varsling blir
209 nødvendig, er den aller beste løsningen for unge mennesker og særlig unge kvinner.

210
211 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 212
- 213 • At forbud mot alle former for seksuell trakassering og vern mot gjengjeldelse mot
214 varslere skal vedtektsfestes.
 - 215 • At det settes ned et sentralt varslerråd med et mandat vedtatt av landsmøtet.
 - 216 • At varsling saksbehandles i et sentralt varslerråd, et troverdig og uavhengig råd som
217 varslere kan henvende seg til året rundt, og som verken er medlemmer av
218 valgkomiteer, nominasjonskomiteer eller selv står på valg til sentrale verv i partiet.
 - 219 • At det finnes et telefonnummer og en «postkasse» som varslere kan melde fra til, og
220 få en første tilbakemelding fra.
 - 221 • At fylkespartier med behov for det kan opprette liknende fylkesvise råd og
222 kontaktpunkter.
 - 223 • At rådet (ene) informerer eventuelle varslere om at de kan få tilgang til en person som
224 vedkommende har tillit til, som kan følge varsleren gjennom saksforløpet.
 - 225 • At forbudet mot seksuell trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet sikres
226 som et prioritert punkt i skoleringsopplegget for tillitsvalgte og folkevalgte.

227 **Gi Kvinnenettverket forslagsrett til landsmøter og**
228 **årsmøter**

229 Oslo Arbeiderparti mener at Kvinnenettverket må få forslagsrett til landsmøter og årsmøter.
230 Da kvinnebevegelsen ble lagt om, 50 % kvotering ble innført og kvinnenettverket opprettet,
231 så var det en forutsetning at kvinnenettverket skulle høres i aktuelle politiske saker, og
232 kvinnenettverkets leder skulle kunne fremlegge forslag fra kvinnenettverk i kommune- fylkes-
233 og sentralstyre for oversendelse til års- og landsmøter. Dette for å sikre at kvinnesaker
234 fortsatt ble høyt prioritert i Arbeiderpartiet.

235
236 Tilbakemeldinger fra mange aktive i kvinnenettverket, er at dette ikke fungerer etter
237 hensikten og det er tilfeldig hvordan dette blir praktisert i ulike fylker og kommuner.
238 Kvinnenettverket blir ikke hørt, forslag kommer ikke opp på dagsorden, og de oversendes
239 ikke årsmøtene i stor nok grad. Det bør tas tak i. Enten ved at en setter i gang ett arbeid for å
240 sikre at denne intensjonen i større grad blir opprettholdt eller ved en vedtektsendring.

241

242 **Halvparten av OAP toppverv skal besettes av**
243 **kvinner**

244 *Oslo Arbeiderparti må utarbeide en strategi som har som mål at 50 % av Oslos*
245 *toppkandidater ved lokalvalget 2019 er kvinner.*

246
247 Landsmøtet uttalte at Arbeiderpartiet skal være Norges mest likestilte og inkluderende parti,
248 samt at «vi vil ha flere kvinner på topp». Det fordrer at Arbeiderpartiet arbeider systematisk
249 og målrettet med dette. Oslo Arbeiderparti vil sette i gang et eget prosjekt for å øke andelen
250 kvinnelige listetopper. Vi ber årsmøtet fastslå at det er et mål å ha halvparten kvinnelige
251 listetopper, og ber partistyret sette i gang en prosess for å få dette til.

252
253 Tidligere erfaring fra bystyret og bydelsutvalg er den viktigste drivkraften til å ta gjenvalg. Det
254 antyder at den første perioden er kritisk for representantene når de vurderer gjenvalg. Frafall
255 blant kvinnelige folkevalgte etter første periode er for høyt, og er et viktig hinder for å nå
256 målet om flere kvinnelige listetopper. Høyt frafall er dessuten svært ressurskrevende for
257 organisasjonen vår.

258
259 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 260
- 261 • At partiledelsen aktivt oppmuntrer kvinner i alle aldre til å stille til valg og at de tar et
 - 262 særskilt ansvar for å orientere nominasjonskomiteene om arbeidet.
 - 263 • Det arrangeres møte med kvinnelige BU-ledere og gruppeledere på våren for å
 - 264 motivere dem til å ta gjenvalg.
 - 265 • Det settes i gang et prosjekt overfor kvinner i sin første folkevalgperiode med sikte
 - 266 på å få mer kunnskap om hva som hemmer og fremmer gjenvalg, og å finne
 - 267 relevante tiltak for å få flere kvinner til å ta gjenvalg.

268
269

Ja til en god kommunal renholds- og renovasjonstjeneste!

270 Det tidligere Høyre-byrådets avtaleinngåelse med Veireno ga Oslos innbyggere et dårligere
271 tilbud, og de renovasjonsansatte dårligere arbeidsvilkår. Flere steder i byen var situasjonen
272 med uhentet søppel helt uholdbar, og det ble avdekket store arbeidsmiljølovbrudd. Oslo
273 Arbeiderparti vil rose byrådet for å ha tatt tak i en vanskelig situasjon og løst den ved at
274 kommunen overtok driften. Det er en god løsning, som må videreføres.

275
276 Renovasjon og renhold er kommunale kjerneoppgaver som er helt sentrale for driften av
277 kommunen. Denne høsten så vi tydelig risikoen Høyre-byrådets konkurranseutsetting utsatte
278 kommunen for. Søppelet ble ikke hentet, arbeidsmiljøloven ble brutt et utall ganger og
279 kommunen hadde små muligheter for å ta kontroll over situasjonen.

280
281 Dette viste med all tydelighet nødvendigheten av at kommunen selv drifter kjerneoppgaver
282 som renhold og renovasjon. Ansvar for at innbyggerne får gode tjenester er alltid
283 kommunens, uansett hvem som er drifter. Da må kommunen også ha mulighet til å utøve det
284 ansvaret og styre tjenestene på en best mulig måte, uten å være bundet av kontrakter som
285 går over flere år.

286
287 Mennesker som arbeider med renhold forvalter bygg og materialer for milliarder på vegne av
288 det offentlige. Renholdsyrket domineres i dag av kvinner som arbeider deltid, ofte på
289 ukurante tider av døgnet. Privatisering av disse tjenestene rammer derfor i stor grad lavtlønte
290 kvinners arbeidsvilkår. Renholdere fortjener kollegaer og fagutvikling, på lik linje som andre
291 fagutøvere. Oslo Arbeiderparti vil arbeide for trygge arbeidsforhold i disse yrkene og øke
292 fagets status.

293
294 Det er fornuftig å spare offentlige penger på å drive bedre og mer effektivt der man kan. Det
295 er derimot ikke fornuftig å spare penger på å gjøre tjenestene dårligere og mer sårbare. Og
296 Arbeiderpartiet kan aldri godta at det spares offentlige midler på å gi folk dårligere lønns- og
297 arbeidsvilkår. All erfaring viser at dette er resultatet ved konkurranseutsetting av kommunale
298 tjenester og går ofte på bekostning av lavtlønte kvinner.

299
300
301

Oslo Arbeiderparti mener at:

- 302 • renovasjonen fortsatt skal drives i kommunal regi for å sikre god og stabil drift,
303 muligheter for helhetlig styring og anstendige lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte.
- 304 • renhold av offentlige bygg og institusjoner er en kjerneoppgave i en kommune på linje
305 med renovasjon.
- 306 • Byrådet bør bygge opp en kommunal renholds- og renovasjonstjeneste for framtida.

307 **Norge bør ta ansvar for fattige kvinners rett til**
308 **reproduktiv helse**

309 Kontroll over egen kropp, som tilgang til seksuell og reproduktiv helse, er helt sentralt for å
310 sikre jenters og kvinners rettigheter. Det handler både om helse og mulighet til å ta kontroll
311 over viktige livsvalg.

312
313 President Donald Trump valgte som en av sine første handlinger i presidentstolen å signere
314 en regel om amerikanske bistandspenger ikke kan gå til organisasjoner som gir informasjon
315 om trygge aborter. Denne regelen har også vært satt i verk tidligere, med kjente og svært
316 negative konsekvenser. Den amerikanske beslutningen rammer en hel rekke organisasjoner
317 som gir ulike helsetjenester.

318
319 Trygge aborter, familieplanlegging og prevensjon skjer ikke i et vakuum, men er ofte en del
320 av en helhetlig helseinnsats. De organisasjonene som mister støtte, er ofte også de eneste
321 som tilbyr vaksinerings og bekjempelse av HIV/AIDS. USA er en så stor aktør at dette
322 vil få stor betydning. En WHO-undersøkelse avdekket sammenheng mellom denne regelen
323 og økning av antall aborter i land sør for Sahara.

324
325 Ringvirkningene av dårlig tilgang til prevensjon og helsetjenester er enorme: Når en mor dør
326 under fødsel, har hennes nyfødte barn 70 prosent større risiko for å dø. Unge jenter som må
327 avslutte skolegang på grunn av uønsket graviditet, har store problemer med å skape en god
328 fremtid for seg selv og sine barn. De blir fanget i en fattigdomsspiral. Hver dag dør 800
329 kvinner ifølge FN som følge av komplikasjoner under svangerskap, fødsler eller utrygge
330 aborter. 99 prosent av disse bor i utviklingsland. De aller fleste ville overlevd hvis de hadde
331 fått riktig helsehjelp.

332
333 Det er ofte enkle og rimelige tiltak som skal til, og det er disse Trump fratrer sårbare og fattige
334 kvinner. UNFPAs forskning viser at tilgang til prevensjon fører til at 67 prosent færre mødre
335 og 77 prosent færre nyfødte dør.

336
337 Sammen med flere andre land har regjeringen sagt at de vil bidra til å minimere
338 skadeeffekten. Norge bør ta en lederrolle og vise vei, både politisk og økonomisk.

339 **Kvinner med rusproblemer får ikke krisehjelp**

340 Kommunene har etter krisesenterloven fra 2010 plikt til å tilby hjelp til alle voldsutsatte
341 innbyggere. Likevel opplever kvinner med rusproblemer å bli avvist når de søker hjelp.
342 Tidligere kartlegginger viser at kvinner som ruser seg er den største gruppen som ikke får
343 tilbud ved krisesentre. Mange velger derfor å la være å oppsøke krisesenter når de kunne ha
344 trengt det.

345
346 Det er viktig å skille tilbudet for de ulike gruppene som trenger vern og beskyttelse etter å ha
347 opplevd vold. På krisesentrene kommer det ofte kvinner og barn som er sterkt traumatisert
348 og det er viktig at disse tilbys rusfrie omgivelser. Men retten til hjelp og trygghet for voldsofre
349 kan ikke følges av krav om rusfrihet. Kvinner som ruser seg skal også ha denne retten.

350
351 I dag finnes det et fåtall kommuner som har et slikt tilbud. Resultatet av dagens begrensede
352 tilbud blir at mange av kvinnene med rusproblemer opplever at de ikke har noe sted å søke
353 tilflukt. De vet de kan bli avvist fra krisesentrene og lar derfor være å oppsøke hjelp. Dette er
354 kvinner som ofte lever med livssituasjoner med høyere risiko for vold eller voldtekt og som
355 derfor har et særskilt behov for krisehjelp og et trygt sted å rømme til.

356
357 Det mangelfulle hjelpetilbudet er et alvorlig brudd på rettsikkerheten til disse kvinnene.
358 Arbeiderpartiet mener at retten til å bli beskyttet mot vold ikke opphører selv om man ruser
359 seg. Vold skal ses på som vold uansett hvem som blir utsatt for den. Alle skal ha rett til å få
360 hjelp og kommunene må ta ansvaret for å sikre at alle har et tilbud.